

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

18-19 ЛЮТОГО 2021 РОКУ

М. ЗАПОРІЖЖЯ

Редколегія:

Боярська Л. М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І. Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю. В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сенетий Д. П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М. О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К. А. – викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (18-19 лютого 2021 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. – 180 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

6. ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

ІНЬ ТА ЯН ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Шевченко А.І., д. мед. н., професор кафедри онкології та онкохірургії,
Запорізький державний медичний університет*

*Ныне церковь опустела;
Школа глухо заперта;
Нива праздно запустела;
Роца тёмная пуста.
А.С. Пушкин. Пир во время чумы.*

Нинішня пандемія, яка викликана розповсюдженням вірусу Covid-19, примусила людство докорінно змінити стиль свого життя. Радикальні зміни не обійшли і систему вищої освіти, зокрема медичної. Карантинні заходи, як і в сиву давнину, призвели до різкого зменшення групових заходів (лекції, практичні заняття) і змусили навчальні заклади перейти до роботи on-line.

Завдяки попередній титанічній роботі ректорату і всього колективу, ще до пандемії Запорізький державний медичний університет мав сучасну комп'ютерну техніку, програми для дистанційного навчання і сучасні навчально-методичні матеріали – відеолекції і мультимедійні презентації, електронні практикуми, електронні версії підручників, посібників, словників, атласів, методичних вказівок до практичних занять тощо.

З початком дистанційного навчання кафедрою медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій були терміново проведені тренінги для викладачів щодо опанування роботою в нових умовах. Все це дозволило викладачам і студентам швидко і безболісно перейти на здійснення освітніх заходів в режимі on-line. Періодичні послаблення у карантинних заходах дозволили проводити навчання студентів, інтернів у змішаному режимі. Отже, вже маємо певний досвід, щоб перевести подих і оцінити переваги і недоліки дистанційного навчання.

Зупинимось насамперед на перевагах. І викладачі, і студенти констатують, що суттєво зменшились витрати часу на переїзди між клінічними базами, а також транспортні витрати. Найімовірніше заощаджені витрати і самого вишу на облаштування і утримання аудиторій. Дистанційна освіта надала можливість кожному студенту навчатися у найсприятливіших для нього умовах. Можливість запису лекцій і окремих фрагментів занять, та наявність на сторінці кафедри університетського сайту матеріалів для самостійної роботи студентів дозволяє їм повернутися до них ще раз у вільний час для закріплення знань, з урахуванням індивідуального біологічного ритму та темпу сприйняття навчального матеріалу.

Якими ж, на наш погляд, є недоліки дистанційної освіти? По-перше, відсутнє особисте спілкування між викладачем і студентом; через це процес передавання знань є менш ефективним та позбавленим індивідуальності. Тобто зникає елемент фізичної присутності, який був дуже важливим у всі часи у взаємовідносинах між студентами і викладачами. Ми погоджуємося з думкою видатного італійського філософа Джорджа Агамбена, який сказав: «Бути студентом означало, перш за все, вести такий спосіб життя, при якому

навчання і прослуховування лекцій, безумовно, мало важливе значення, але не менш важливим були зустрічі і обмін думками з іншими колегами, що є соціальною складовою феномену. Важливою частиною технічного варварства, що насувається і яке ми переживаємо, є стирання з життя будь-яких почуттів і втрату осіб, назавжди заточених у спектрі екрану».

Другим, не менш важливим недоліком дистанційного навчання є недосконалість системи тестового контролю. У програмі Teams, яку ми використовуємо, відсутня можливість стохастичного формування комплектів тестових завдань. Це призводить до того, що об'єктивно оцінюються знання тільки першої групи, наступні групи вже знають всі правильні відповіді.

Третім недоліком є споживче ставлення багатьох студентів до процесу отримання знань та невміння і небажання займатись самостійним опануванням знань. Це, на жаль, відноситься до будь-якого формату освіти. До того ж принизливе ставлення держави до лікарів вбиває у багатьох студентів мотивацію до навчання.

Таким чином, дистанційне навчання має свої переваги і недоліки. Технічний прогрес і удосконалення педагогічних технологій не зупинити. Невідворотні зміни, що відбуваються у системі вищої медичної освіти, незабаром визначать місце в ній дистанційних технологій навчання, адже майбутнім лікарям потрібне не тільки набуття певного обсягу теоретичних знань, але й практичних навичок роботи з пацієнтами, командної роботи з колегами.

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В МЕДИЧНИХ ЗВО УКРАЇНИ

*Александрова К. В., д-р хім. наук, професор, завідувач кафедри біологічної хімії,
Рудько Н. П., канд. біол. наук, ст. викладач кафедри біологічної хімії,
Васильєв Д. А., канд. фарм. наук, ст. викладач кафедри біологічної хімії,
Запорізький державний медичний університет*

Завдяки появі мобільних технологій і мобільних ресурсів, штучного інтелекту, технологій доповненої і віртуальної реальностей, з одного боку, і особливим обставинам, зумовленим пандемією коронавірусу, дистанційне навчання в медичних ЗВО України виходить на новий рівень розвитку освіти. Проте, зважаючи на специфіку оволодіння такою складною професією, як лікар, дистанційна форма навчання досі залишається однією з гострих полемічних проблем у вищій медичній освіті.

У зв'язку з запровадженням обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та переходом усіх студентів на дистанційне навчання, перед керівництвом та викладачами університету виникли і вимагали екстреного вирішення наступні завдання: провести аналіз готовності студентів різних факультетів і спеціальностей в Запорізькому державному медичному університеті до дистанційного навчання, виявити специфічні для використання в медичній аудиторії мобільні програми, ресурси і засоби комунікації і з'ясувати можливість їх застосування. Зокрема,